

A.16. A bűncselekményi egység és halmazat

Vázlat
Záróvizsga-felkészítő konzultáció Büntetőjog c.
tárgyból
Jogász Alapszak
Miskolc, 2016.

Jelentősége, büntetőjogi következménye:

I) Büntető anyagi jogban:

büntetés mértéke

„81. § (1) Bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni.

(2) A halmazati büntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekményekre megállapított büntetési nemek, illetve büntetési tételek közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni.

(3) Ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa a legmagasabb büntetési tétel felével emelkedik, de nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát.

(4) Ha ennek feltételei az adott bűncselekmény vonatkozásában fennállnak, a bűnhalmazatban lévő bűncselekmény büntetési tételét a különös, a többszörös és az erőszakos többszörös visszaesőkre, továbbá a bűnszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezések alapján, a (2) és (3) bekezdés alkalmazását megelőzően kell megállapítani.

(5) A mellékbüntetés halmazati büntetés esetében sem haladhatja meg a törvényben meghatározott legmagasabb mértéket, illetve tartamot.”

- cselekmény minősítése
- büntetéskiszabási szempont

II) Büntető eljárásjogban:

az ügyek elkülönítésének lehetősége

az ügyek egyesítésének lehetősége

rendkívüli perorvoslat lehetősége (perújítási, felülvizsgálati ok)

Fogalma:

Egység: a terhelt büntetőjogi felelősségét egyetlen bűncselekményben kell megállapítani és emiatt egyetlen büntetést kell kiszabni, illetve egyetlen intézkedést kell alkalmazni.

Halmazat: a terhelt egy vagy több bűncselekmény törvényi tényállását merítette ki, és valóságos halmazat esetén, egy eljárás keretén belül a Btk. 81. § alkalmazásával halmazati büntetést kell kiszabni.

DE! A több bűncselekmény megvalósítása (több törvényi tényállás kimerítése) még nem jelent feltétlenül valóságos bűnhalmazatot.

Alapvetések

Egy tényállás egyszeri megvalósítása

egy tényállás többszöri megvalósulása

---

súlyosabb minősítés
mellett egység

halmazat

■ halmazat megállapítására vezet általában:

- sértettek száma
- adott jogtárgy többszöri sérelme
- különböző jogtárgyak sérelme
- többnyire az üzletszerűség
- ha a tényállások közt nincs szükségszerű kapcsolat

kivételek:

- sértettek száma
  - azonos helyen és időben folyamatosan véghezvitt cselekmény; hivatalos személy elleni erőszak (BKv 8.);
- adott jogtárgy többszöri sérelme
  - nem mindig halmazat
- különböző jogtárgyak sérelme
- többnyire az üzletszerűség
  - ellentmondásos értelmezés
- ha a tényállások közt nincs szükségszerű kapcsolat

Nincs egységes rendező elv!

Egység (természetes, törvényi)

↳ Természetes egység (természetes szemlélet szerint is egységet alkotnak)

- egyetlen magatartással egyetlen tényállást ugyanazon eredmény okozása fűzi egybe a cselekményeket; kerettényállások; vegyes mulasztásos bűncselekmények;
- 1/2000. BJE - ugyanazon elkövetési tárgyra irányuló magatartások;
- részcselekmények összeolvadása, ha ugyanabba az alaptényállásba ütköznek; egységes akarat-elhatározásból származnak; szoros tér- és időbeli kapcsolatban állnak; ugyanazon sértett ellen irányulnak;
- tartós, illetve állapot-bűncselekmények;
- a cselekmény ismétlődésével megvalósuló bűncselekmények;

↳ **Törvényi egység (a Btk által meghatározott esetekben és feltételek mellett keletkeznek)**

- összetett bűncselekmény (delictum compositum)
  - alkotórészei egymással szerves összefüggésben állnak
- összefoglalt bűncselekmény (delictum complexum)
  - ha nem lenne elegendő a halmazati büntetés
  - nem feltétel az alkotórészek összefüggése
- különleges esetek
  - személy elleni vagy személyiséget támadó cselekmény, de törvényi rendelkezés folytán közömbös, hány sértettje van
- üzletszerűség (alapesetben meghatározva)
  - 459.§. (1) 28.p. : „üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik”
általában sorozatosság vagy több elkövetés ("bcs-k,,)
saját vagyoni haszna érdekében bűnözői életformára berendezkedés

- Ugyanolyan bűncselekmény: azonos törvényi tényállásba ütközik; DE! ennek minősül az adott különös részi tényállás alap- és minősített esete is.

(pl.: zugírászat (Btk. 286. §) alaptényállási elem az üzletszerőség
→ a bűncselekmény többszöri elkövetése rendszeres
haszonszerzés érdekében)

- Hasonló jellegű bűncselekmények - BKv 39.

ha az üzletszerőség minősítő körülmény, a jelleghasonlóság fokozottan vizsgálendő → Kúria: 4 fő csoport

A) *pénzügyi érdekeket sértők (elkövetési magatartások, eszköz, cél gyakran azonos)* (pl.: pénzhamisítás (Btk. 389.§), költségvetési csalás (Btk. 396.§), jövedékkel visszaélés elősegítése (Btk. 398.§), pénzmosás (Btk. 399.§))

B) *vagyoni viszonyokat sértők + haszonszerzési célzat* (pl.: kifosztás (Btk. 366.§), zsarolás (Btk. 367.§), készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés (Btk. 393.§), megfelelétség hamis tanúsítása (Btk. 416. §))

C) *szoros kötődés a prostitúcióhoz* (pl.: szexuális visszaélés (Btk. 198.§), kitartottság (Btk. 202. §), gyermekpornográfia (Btk. 204.§), emberkereskedelem (Btk. 192. §))

D) *a közélet tisztaságát sértők* (pl.: hivatali vesztegetés (Btk. 293. §), hivatali vesztegetés elfogadása (Btk. 294.§), befolyás vásárlása (Btk. 298.), befolyással üzérkedés (Btk. 299. §, 300. §))

○ Speciális szabály: (BKv 37.) az üzletszerűen elkövetett - ugyanolyan vagy hasonló - cselekmények esetében bűnhalmazatot kell megállapítani,

- ha az üzletszerűség a bűncselekmény minősítő körülménye,
vagy
- ha a szabálysértési értékre elkövetett cselekmény az üzletszerűség folytán bűncselekmény.

Nincs helye bűnhalmazat megállapításának, ha a cselekmények a folytatólagosság egységébe tartoznak, az üzletszerűség az alaptényállás eleme, vagy az elkövetési magatartás folyamatos jellegű.

- folytatólagos

(6.§. (2)) „Nem bűnhalmazat, hanem folytatólagosan elkövetett bűncselekmény az, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt, egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközönként többször követ el.”

- ugyanolyan bűncselekményt

- azonos alaptényállás, DE! minősítő körülmények és stádiumtani szempontok nem bírnak jelentőséggel (a legsúlyosabb az irányadó)
- folyamatosan sérthető jogtárgy

- egységes elhatározással

- csak szándékos bűncselekmények
- azonos indíték vagy cél DE! nem előre kiterveltség

- azonos sértett sérelmére

- elkövető tudatától független
- 43. BKv: természetes és jogi személyek, és azok önálló jogképességgel nem rendelkező egységei is („... vagy az önálló jogképességgel rendelkező azonos jogi személynek az ugyanazon vagy különböző gazdasági egységei sérelmére ..”)
- független attól, ha a passzív alany és a sértett nem azonos

- rövid időközökben

- nincs konkrét időtartam – közfelfogás irányadó
- kiindulási pont: több részcselekményből összeolvadó természetes egység – folytatólagosság – homogén anyagi halmazat

- többször követ el

- legalább kettő
- önmagában is bűncselekménynek minősülő részcselekmény

- ➔ **súlyosító körülmény**

Halmazat

Fogalma: az elkövető egy vagy több cselekménye több bűncselekményt valósít meg, és azokat egy eljárásban bírálják el

Fajtái: ⇒ **valódi**

- alaki (egy cselekménye több bűncselekményt)
  - homogén (ugyanazt a törvényi tényállást)
  - heterogén (különböző tényállásokat)
- anyagi (több cselekménye több bűncselekményt)
  - homogén (ugyanazt a törvényi tényállást)
  - heterogén (különböző tényállásokat)

⇒ látszólagos

alaki; kizárására szolgáló elvek a

- specialitás (a több ismérvet tartalmazó tényállás megelőzi az általánost; pl.: kényszervallatás – hivatali visszaélés)
- ~~konzumpció (ha a két tényállás találkozása szükségképpen vagy~~ tipikus, a súlyosabb állapítandó meg; pl: rablás – könnyű testi sértés)
- szubszidiaritás (a kiegészítő tényállás csak akkor alkalmazható, ha az egy cselekménnyel megvalósított más bűncselekmény nem állapítható meg; fajtái: „ha más ..”, „ha súlyosabb ..”; segítségnyújtás elmulasztása – cserbenhagyás)

○ anyagi; kizárására szolgáló elvek az

- önálló részcselekmény (nem felel a megvalósított bűncselekmény korábbi stádiumáért (pl.: kísérletért befejezett alakzat mellett), vagy többszörös elkövetői minőségben (pl.: részesként és tettesként is, ha szándékerősítő hatással van a társára)
- összeolvadás (ha egységes akarat-elhatározással, azonos sértett sérelmére elkövetett bűncselekmények között szoros tér- és időbeli kapcsolat van, csak a súlyosabb állapítható meg; pl.: rágalmazás - becsületsértés)
- büntetlen eszköz-, utó- és mellékcselekmény (ha a cél- és az eszközcselekmény között szükségszerű a kapcsolat; pl: kettős házasság - ún. intellektuális közokirat-hamisítás → ← ha a kapcsolat „csak” tipikus, megállapítják a halmazatot; pl.: csalás + magánokirat-hamisítás)